

Ю.В. Швець, аспірант
Харківського національного економічного університету

ОЦІНКА ВПЛИВУ ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ НА БАНКІВСЬКУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ

У наш час в Україні дуже гостро постає питання щодо концентрації іноземного капіталу в банківську систему України.

Присутність банків з іноземним капіталом у банківській системі України відповідає інтересам розвитку національної фінансової системи, сприяє залученню іноземних інвестицій та розширенню ресурсної бази соціально-економічного розвитку. Водночас слід зважати на низку фінансових ризиків, пов'язаних зі швидким зростанням частки іноземного банківського капіталу. Вони можуть призвести до втрати суверенітету у сфері грошово-кредитної політики, можливого посилення нестабільності, несподіваних коливань ліквідності банків, імовірного відтоку фінансових ресурсів.

Вітчизняні економісти розраховали, що при залученні коштів із внутрішніх джерел нашої держави, відродження української економіки може тривати 20 і більше років. Це буде певним гальмуванням розвитку економіки країни в цілому. Задля того, щоб цього уникнути, потрібно залучати від 2 і більше млрд. доларів США в економіку нашої держави щорічно.

Отже, у залученні іноземного капіталу є позитивні і негативні наслідки. До основних позитивних належать:

- 1) зростання обсягу та підвищення якості кредитування;
- 2) стабільність джерел, які здійснюють кредитування;
- 3) зменшення цінової категорії на банківські послуги;
- 4) збільшення можливостей залучення дешевих ресурсів;
- 5) більший розвиток конкуренції тощо.

До основних негативних наслідків належать:

- 1) при неконтрольованому вливанню іноземного капіталу можлива втрата економічному суверенітету в сфері грошово-кредитної політики;
- 2) власники іноземного капіталу передусім керуються власними інтересами, а не інтересами розвитку економіки України;
- 3) загроза економічній безпеці України внаслідок неконтрольованого відтоку капіталу;
- 4) вітчизняні банки можуть не витримати конкуренції з іноземними банками, що може призвести до негативних наслідків, тобто банкрутства, реорганізації, консолідації вітчизняних банків тощо.

За офіційними даними Національного банку України, за станом на 01.01.2008 в Україні було зареєстровано 47 банків з іноземним капіталом (31,5 % від загальної кількості діючих), із них 17 – зі 100-відсотковим іноземним капіталом. Лише за останні два з половиною роки (порівняно з початком 2005 року) кількість банків з іноземним капіталом у банківській системі України зросла в 2,2 раза, а зі 100-відсотковим – у 2,4 раза. Серед них – здебільшого банки з австрійським, російським, французьким,

голландським, американським, турецьким, угорським, німецьким, шведським, британським капіталом. Отже, нині в Україні кожен п'ятий банк – з іноземним капіталом, кожен одинадцятий – зі 100-відсотковим іноземним капіталом. За такої динаміки банки з іноземним капіталом орієнтуються не тільки на поступальне, а й на інтенсивне зміцнення своїх ринкових позицій.

Для того, щоб присутність іноземного капіталу була ефективною для економіки нашої країни, потрібно розробити принципи та механізми регулювання участі іноземного капіталу в українських банках, проводити досконалий моніторинг за діяльністю припливу іноземного капіталу в банківську систему України та відтоку його з нашої країни, створити і запровадити рекомендації щодо визначення оптимальної частки іноземного капіталу в структурі капіталу вітчизняних банків, контроль за прибутками, їх пересуванням, оподаткуванням та вивезенням за кордон, розробити механізми зниження ймовірних ризиків для української банківської системи із зростанням участі іноземного капіталу в економіці України, вітчизняним банкам впроваджувати сучасні підходи щодо продажу власних послуг, адміністрування витрат тощо.

Швець, Ю.В. Оцінка впливу іноземного капіталу на банківську систему України [Текст] / Ю.В. Швець // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник тез доповідей XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (30-31 жовтня 2008 р.): у 2-х т. – Суми : УАБС НБУ, 2008. – Т. 2.– С. 125-126.